СВОБОДА

LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ V. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 30-го Вересня 1897. | Число 40.

Календарь.

Вересень.

30	Ч.	Евменія еп.
1	П.	Трофима, Саватія
2	С.	Евстатія, Татіяны, Агаф.
3	Н.	16. ПО СОШ., Кондрата
4	П.	Фоки муч., Іоны
5	В.	Зачатіе св. Іоана Крест.
6	С.	Теклѣ вмуч.

Змѣстъ.

УВАГА.

Хотячй приступити до „Союза" най посылають вступне и мѣсячно до касіера.

Mr. George Chylak
OLYPHANT, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою.

Rev. John Ardan
225 Warren st.
JERSEY CITY, N. J.

Мітингъ угорскихъ народностей въ Ню Йорку.

Злодѣйство шерифа зъ Luzerne Co., що поповнивъ вразъ зъ своими товаришами нечувану збродню надъ зовсѣмъ невинными майнерами, найшло вôдголосъ також у метрополіи Америки, мѣстѣ Ню Йорку. Именно колишнй горожане угорскои державы, замешкалй теперь въ новожитнôмъ Вавилонѣ, постановили въ першій разъ зойтись до купы безъ взгляду на народнôсть, вѣру або погляды політичнй запротестовати противъ сего злочину и обдумати средства въ цѣли несеня матеріяльнои помочи родинамъ раненыхъ и убитыхъ. Зъ разу пшло все гарно. Сполученый комітетъ зложеный зъ делеґатôвъ всякихъ націй, партій и ихъ вôдтѣнкôвъ скликавъ mass meeting до Progress галѣ на 28–30 Ave. A. Народа зойшлось множество, але сейчасъ було видно, що не все right, та що на щось заносить ся.... — По звычайныхъ вступныхъ бесѣдахъ предсѣдателя комітету и предс. збору мали наступити бесѣды, а то по англійски, мадярски, словеньски и руски. Три перший зъ нихъ дѣйсно зôстали выголошенй менше, або больше удачно, особливо бесѣда словеньска п. Mars'alla зробила велике вражѣне — до выголошеня однакъ рускои бесѣды не дойшло задля крику якій повставъ нагло на сали зъ появленемъ ся на естрадѣ п. П. Жатковича ред. „Амер. Р. Вѣстника". Кричали правда и перше, особливо коли по вôдчитаню резолюцій въ англійскôй бесѣдѣ, предсѣдатель не дозволивъ голосу E. O. Gottlieb-fo-ви соціялістичному аґітаторови, котрый хотѣвъ вôдчитати свои резолюціи. Кричали и псикали пôдчасъ вôдчитуваня резолюцій въ мовѣ словеньскôй, але то все було нѣчимъ въ порôвнаню до крику, якій теперь знявъ ся. Чиста раса мадярска такъ соціялісты якъ и несоціялісты не хотѣла допустити до того, щобы була бесѣда и въ рускôмъ языцѣ. Соціялісты кромѣ того домагались конечно слова и позволеня вôдчитати свои резолюціи. А коли мимо 10 минутного намаганя ся, предсѣдатель не змôгъ успокоити зôбраныхъ, опустивъ салю, а за нимъ и всѣ другй комітетовй. Теперь выскочивъ на плятформу A. Abet (давнѣйше Samuel Spitz) редакторъ мадярскои соціялістичнои газеты „Nepszava" и вôдчитавъ свои резолюціи на чѣмъ зôбране закôнчилось.

Такъ отже головна цѣль meeting-у т. е. завязане комітету и зôбране центôвъ въ корысть родинъ по раненых и убитыхъ — не здѣйснились, а то завдяки мадярскимъ соціялістамъ, доктринерамъ, не позбувшимъ ся ще шовѣнѣзму національного и таки чистымъ, расовымъ шовинѣстамъ мадярскимъ.

Перлы рускои мовы въ „Амер. Рус. Вѣстнику".

(Число 35. — 16. (4.) Сентембра 1897.)

Ст. Хлопôвъ скаржить ся въ „Свободѣ", що потивъ ся и троха не одурѣвъ, якъ прочитавъ чи пробовавъ прочитати „Амер. Р. Вѣстникъ!" Но що скаже теперь Хлопôвъ, єли возьме новѣйше число „Вѣстника", а схоче прочитати статю: „Неслыханное кровопролитіе (убійства) невинныхъ людей совершенное людми закона въ Латимеръ, Па." — Якою то мовою писане? А слухайте уважно!

„Въ исторіи американской мало найти примѣра тому, чтобъ своеволіе чиновника такъ далеко пошло, что наявши всякаго бранча подозрѣтельныхъ, бездушныхъ людей (люде безъ души!) вооружитъ ихъ выйдетъ ними на противо марчующихъ работниковъ и велитъ имъ стрѣляти на невинный народъ", або: „ибо работники уже немогли стерпѣти тѣмъ всякаго рода здырствамъ и укращеніямъ якія „упряжняли" бездушные властители углевыхъ копальнъ"!... або: „10-го сентября пополудни страйкеры сгромадились чтобъ „однымъ марчомъ" здѣлати демонстрацію.... а то подъ прапоромъ (штандаромъ) американскимъ".

Но все попередне перевысшае „поетическо-элегичное" описане нещастя: „Беззащитные страйкеры такъ падали якъ бараны подъ „ножами" мясаровъ"..... Дальше: „Въ тôмъ мгновеніи роздался огромный (!?) гукъ выстрѣловъ, а за тѣмъ „йойки" плачъ и смертелное „харченіе" раненыхъ преполнило воздухъ... Страшныя сцены слѣдовали теперь. Послѣдныя „харченія" умерающихъ „йойки" и крики тяжко раненыхъ, бѣгство толпы, испуганіе притомныхъ.... все то представляло неописанно страшное зрѣлище"!...

А отъ якъ „Амер. Рус. Вѣстникъ" описуе „сіе страшное зрѣлище" коло Газельтону — и то мае бути по руски! Если бы люде о тôй безаконности, що при Hazleton-ѣ скоила ся тôлько зъ „А. Р. Вѣстника дознали ся, то та трагедія перестане бути трагедіею, а перемѣнить ся въ комедію!!! — Sheriff Martin, если его передъ Granjury поставлять, потребуе лишь 35. число „А. Р. Вѣстника" jury manамъ до рукъ дати, а они черезъ ½ годины выскажуть: „not guilty", головно, если о послѣдныхъ „харченіяхъ" о „іойкахъ" о „бездушныхъ" всякого „бранча" людяхъ будуть читати.

Боже мôй! не лучше було бы редакторови „Амер. Р. Вѣстника" шуфлю до рукъ взяти, а не перо — то бодай бы честно зароблявъ, а не поганивъ бы такъ рускои мовы.

* * *

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Mayfield, Pa., 22. сентембра 1897.

Валь. — Потовчене въ майнахъ. — Похоронъ. — Нови сітізены.

Дня 18. сентембра вôдбувъ ся баль Братства св. Кирила и Методія въ гали Теодора Вахны, пôдчасъ котрого приступило до Братства 38 членôвъ, бо Братство принимало новыхъ членôвъ безъ вступного. Видко, що Русины пôзнали важнôсть и корысть, яку приносить Братство членамъ, бо що разъ то бôльше вступають до Братства. Цѣла забава вôдбулась дуже красно и одного прикрого слова не сказавъ оденъ другому.

Чорна хмара зависла надъ Майфильдомъ, бо выпадки потовченя у насъ на деннôмъ порядку. Нема майже такого тыжня, щобъ хтось не зôставъ у майнахъ покалѣченый. Еще однй въ шпитали лежать не вылѣченй, а ту знову новый выпадокъ. Дня 20. сентембра зôставъ дуже небезпечно покалѣченый въ копальни Erie членъ Братства св. Іоана Крестителя Іоанъ Дзвôнчикъ. Пôдчасъ роботы обôрвала ся зъ горы велика брыла грубости 7 цалѣвъ и привалила его и майнера-нѣмця. Дзôнчикъ зôставъ покалѣченый на цѣлôмъ тѣлѣ, однакъ нѣчого нема поломано. Его майнеръ мае поломанй обѣ ноги такъ, що мусять обѣ вôдрѣзати. Нещастного брата вôдвезено до шпиталю въ Carbonadale, Pa. Есть надѣя, що по довшôй кураціи прійде до здоровя.

Ангелъ смерти загостивъ до Майфильдъ, та забравъ кôлькоро дѣтей. Мѣжь иншими малыми дѣтьми забравъ 12-лѣтного Ивана Борысъ, котрый вôдъ двохъ лѣтъ робивъ, щобы помочи свому старому батькови выживити своихъ молодшихъ чотырохъ братôвъ.

За порадою Алексія Шляпы и Теодора Вахны выбрало собѣ бôльше якъ 50 нашихъ рускихъ хлопцѣвъ американьскй паперы. Теперь можемо сказати, що въ Майфильдъ есть найбôльше Русинôвъ, котрй мають обывательскй паперы.

Робота, тутъ йде досыть добре. Робить кождый день, лишь задля браку каръ часами выробляе по пôвъ дня або и менше.

Майфильдчанинъ.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Winnipeg, 18. вересня.

Зъ Пенсильвеніи чимъ разъ бôльше нашихъ людей сюда приходить. Дня 7. с. м. приѣхали слѣдуючй: Михаилъ Фекула и родина Ивана Талпаша зъ Mt. Carmel, Pa. Амросъ Бораничь и Ваньо Келичава зъ Mayfield, Pa.

Два тыжнѣ тому бувъ въ Winnipeg правосл. священникъ о. Маляревскій, котрый разомъ зъ Нелѣдовымъ ходивъ по хатахъ и намовлявъ нашихъ людей, щобъ забирали ся на фармы до Спол. Державъ. Красна місія, нема що говорити. Бѣдный чоловѣкъ гриволѣкъ ся до Канады, привѣзъ еще кôлька центôвъ своеи кровавицѣ тай заразъ мусять обнасти его рôжнй аґенты, щобъ впаковати тй центы въ глубоку кишеню капіталістôвъ. Въ Спол. Державахъ земля нынѣ вже дорога, а якъ суть вôльнй землѣ, то дуже мало и не способнй пôдъ управу землѣ.

Зъ колоніи Stuartburn повыходили всѣ люде на зарôбки, на жнива. Зарôбки пôдчасъ жнивъ ту добрй. Бѣдный чоловѣкъ може заробити собѣ на жите на зиму. Нашй люде въ загалѣ народъ дуже працьовитый, а австрійскій конзуль зъ Montreal не мôгъ начудовати ся, якъ могли люде въ такъ короткôмъ часѣ такй кольосальнй поступы поробити. За якихъ два три роки побачать другй народности, якъ нашй люде вмѣють газдовати. Конзуль звидѣвъ нашу кольонію въ Yorkton, а теперь находить ся въ Edmonton. — Довѣдую ся, що на веснѣ с. р. выѣхало 35 осôбъ зъ Борщѣвского повѣту до Honolulu, яко контрактовй робôтники, до фабрики якогось Гальперфда. Звабивъ ихъ тамтуда почтивый Місслеръ зъ Бременъ. Куда той чоловѣкъ нашихъ людей вже не позасылавъ? Хиба на мѣсяць нѣ, бо тамтуды еще кораблѣ не ходять.

Пишуть зъ Оттавы, що зъ весною мае прійти велика сила Айришôвъ до Канады. Дай Боже здоровле! А то Канада буде мала потѣху.

Дня 12. с. м. поблагословивъ о. Н. Дмитрôвъ першу руску каплицю въ Lake Dauphin на секціи 18, T. 27, R. 20 N. W. ¼. На той кольоніи находять ся також Русины латинского обряда. Якось дôзнали ся Поляки зъ Ню Йорку про нихъ и заслали помѣжь нихъ вôдозву зъ просьбою о складку на репарацію косцьола въ Ню Йорку. Трафивъ якъ коломъ въ плотъ. Народъ бѣдный немае самъ що ѣсти, а ту паны ажь зъ Ню Йорку вытягають руку по жебранинѣ.

Знову вчепили ся Англики нашого бѣдного хлопа, якъ слѣпый плота. Посварили ся паны, вôдправили

(Продовжене на другой сторонѣ.)

5

ТЫМКО ГАВРИЛЮКЪ.

ОПОВѢДАНЕ ЗЪ ЕМІГРАЦІЙНОГО ЖИТЯ.

— НАПИСАВЪ —

Несторъ Дмитрôвъ.

(Дальше).

Панъ староста лихій сеи днины, якъ панска собака, сидѣвъ въ глубокôмъ фотели и стогнавъ зо злости. Схопивъ ся на рôвнй ноги, якъ побачивъ жидка, влѣпивъ ему кôлька штуханцѣвъ и клепучи всѣхъ и вся, вхопивъ перо и вчиститивъ свôй замашистый пôдписъ, не забуваючи додати на передѣ: Hrabia. Жидокъ вхопивъ пасъ, всунувъ до кишенѣ и выбѣгъ на дворъ. Тымко ждавъ нетерпеливо.

— А що, е?

— Е....

— Де-жь вôнъ?

— А ту — показавъ жидокъ на кишеню.

Зайшли до Майорка. Тымко вынявъ десятку тай дае жидкови.

— Та бо видите — каже жидокъ — я мусѣвъ ще 3 зр. дати пану секретареви, щобъ вамъ сына выписавъ зъ войска; вôнъ мае вже 17 лѣтъ, то такъ въ насъ не йде.

— А наѣли-быстe ся хоробы тяжкои! На, на, нехристе вдави ся моею працею! — шпурнувъ Тымко грôшми жидови въ очи.

Перестрашеный, безпейсый жидокъ, вхопивъ грошѣ, кинувъ на стôлъ пасъ и втѣкъ зъ хаты. Тымко заплативъ за пиво, завинувъ въ хустку „папери", всунувъ за пасуху и червоный вôдъ пива и злости выйшовъ на улицю. На улици нѣчого не видѣвъ, втѣкавъ якъ шаленый зъ мѣста, выйшовъ на поле, впавъ на зелену траву и тяжко вôддыхавъ. На другій день паковали въ хатѣ Тымка манатки, щобъ зладити ся якъ найскорше въ дорогу до Канады.

V.

Тымко въ дорозѣ до Канады.

Спаковавъ Тымко всѣ потрѣбнй и непотрѣбнй манатки, зложивъ въ велику скриню, ще мамипу, замкнувъ на колодку вôдъ коморы и высунувъ скриню до сѣней. Тяжка була скриниско. Само желѣзне окуте важило до 50 фунтôвъ. Въ мѣшки склавъ Тымко решту манаткôвъ, навѣть сокиры и лопаты позабиравъ. Правда, професоръ зô Львова радивъ якъ найменче забирати манаткôвъ, бо перевôзъ солено коштуе, але Тымко не дурный продавати въ селѣ за пôвдармо свою працю.

Найнявъ Тымко Службу, высповѣдала ся цѣла родина, зôйшло ся по Сл. Божôй повно людей до Тымка на прощане и попивають собѣ зъ тиха горѣлочку, якъ бы на похоронахъ.

— Якъ вже тамъ заѣдете куме — каже кумъ Василь — то таки заразъ напишѣть правду, якъ тамъ есть, геть всьо докладно намъ напишѣть, то и мы бы поѣхали за вами.

— А вы кумо Параско — каже кума Евдоха до Тымковои жѣнки — таки на насъ не забувайте, може тамъ вамъ и добре буде, хто то може знати, де кому Богъ судивъ. Чоловѣкъ знае де вродивъ ся, але де вмре не знае.

Такъ балакали собѣ добрй кумы до пôзного вечера. Выцѣдили чвертôвку пива и добрыхъ кôлька літрôвъ сивухи, тай поросходили ся. Параска пороздавала на памятку то горнятко, то мыску, то се, то те, зъ дрôбнѣйшого, щобъ кумы памятали, що кума Параска була добра. Послѣдну нôчь переночувала родина Тымкова нѣбы въ своей хатѣ. На другій день рано всѣ позрывали ся, повкладали пакунки на вôзъ кума Василя, попримѣщовались на возѣ, змовили тихо молитву и рушили зъ подвôря. Людей зôбрало ся повне подвôре, якъ на похоронъ посходили ся кревнй, сусѣды и знакомй. Заплакала Параска зъ дѣтьми цѣлуючись зъ сестрами, кумами и сусѣдами. Тымко захмуреный дививъ ся зъ пôдъ лоба на свое село. Не мôгъ здержати ся вôдъ слѣзъ, переѣзджаючи коло церкви. Жѣнка и дѣти голосно заплакали. Вже и минули цминтарь, минули пасовиско громадске, покинули рôднй нивы разъ на все. Переѣхали коло двора, для котрого тяжко напрацювались, переѣхали сусѣдне село, вôдтакъ друге, трете село и съ полудня стали на двôрци въ мѣсточку Ч. На двôрци, якъ на ярмарку. Фѣръ повно, людей и жидôвъ соткамп тлумить ся. Однй зносять пакунки зъ возôвъ, другй здôймають дѣти. Жандармы крутять ся помѣжь людьми, оденъ якійсь старшій жандармъ стоить зъ наѣженымъ баґнетомъ коло білетовои касы и переглядае пашпорты. Жидки шепчуть собѣ щось на ухо, шварґотять зъ жандармами. Народъ христіянскій выбирае ся до Канады, а жидки зъ жандармами пильнують шкôры хлопскои, щобъ цѣлу не попукану, довезли они до Канады. Зъявивъ ся и Абрамко и выдеръ вôдъ Тымка еще пятку, хоть ему зовсѣмъ не належала ся. Жидъ настрашивъ бѣдного хлопа, що буде телеґрафоти до Львова, до поліціи, тай хлописко зô страху, щобъ немавъ якои бѣды, кинувъ жидови въ очи пятку. Купивъ Тымко білеты тôлько до Кракова, бо дальше не хотѣвъ дати, повсѣдали люде въ вагоны, потягъ засвиставъ, кондукторъ крикнувъ: gotów — fertig и помчавсь потягъ до Львова. Гамôрно и душно въ вагонѣ. Дѣти плачуть, жѣнки порають ся коло дѣтей, а чоловѣки позакуровали люльки и переговорюють ся, якъ то буде и що то буде. Зухвалый кондукторъ штовхае лôктями жѣнки, дѣравить білеты, а потягъ женс, не пытае. Чрезъ вôкна видно села, мѣсточка, поля, лѣсы. Все те мигае передъ очима, зникае, щобъ вôдтакъ вже нѣколи еміґрантамъ не показати ся. Приѣхали пôзно въ ночи до Львова. Невмыв дѣти плачуть ѣсти, жѣнки кинулись на двôрець за водою, чоловѣки пустились шукати жѣнокъ а служба колѣева кричить на цѣле горло и бѣгае, щобъ де потягъ не розъѣхавъ небачныхъ селянъ. Комісарь поліційный зъ кôлькома поліціянтами, велѣвъ всѣмъ еміґрантамъ высѣсти зъ вагонôвъ, поуставлявъ ихъ въ оденъ довгій рядъ и почавъ ся переглядъ пашпортôвъ и грошей. Крикъ, плачь — завернули одну родину и двохъ парубчакôвъ, котрй мали ставити ся до войска. Повсаджовали прочихъ до вагонôвъ, кондукторъ затрѣснувъ сильно дверми, потягъ рушивъ, а бѣднй жертвы стояли на перонѣ и глядѣли, якъ зникавъ потягъ зъ тыми, котрыхъ они вже бôльше не побачать. Въ Городку присѣло ся ще бôльше еміґрантôвъ, а въ Перемышли мусѣли дочѣпляти оденъ вагонъ бôльше, бо всѣло кôльканайцять родинъ зъ Ярославского повѣта. Такъ

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 20.00
„ „ Six months 12.00
„ „ three „ 7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна 2.00
До старого краю........ 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовжене зô стороны першои)

одного урядника зъ иммиґраційного оффису, а теперь той панокъ сыпле громы на міністра Сифтона. За що? Ну, за те, що вôнъ спріяе иммиґраціи нашихъ людей до Канады.

Чванять ся Англики свободою, а се неправда, бо де неузнають люде правъ всѣхъ людей, тамъ свободы нема.

Кореспондентъ „Свободы“.

ПО РОБОТѢ.

Вечѣрна балаканка старого майнера.

III.

Нятнайцять лѣтъ якъ я вже въ тôй нѣбы свобôднôй краинѣ, а здае ся мовь вчора приѣхавъ. Бѣжить часъ мовь быстра вода по рѣцѣ, а все чимъ разъ близше до смерти. Страхъ яке то жите наше коротке — просто пѣна! Анѣ не стямишь ся, а вже сивый волосъ припаде голову, хребетъ що разъ то бôльше выгинае ся въ каблукъ, а руки и ноги зачинають дякувати за службу — все просить ся на вôдпочинокъ. А вôдпочивало бы ся хоть коли — коли-жь бо намъ робôтникамъ вже зъ роду написано, щобъ працювати, а перестанешь — зъ нѣвôдки тобѣ помочи, хоть за жебранымъ хлѣбомъ вытягай руку. Гай — гай, коли то въ наше бѣдне робôтниче вôконце засвѣтить краснй лучь долѣ? — Та колись оно мусить настати, бо-жь насъ такихъ чорныхъ якъ я тьма тьменна! Та я собѣ такъ мѣркую своимъ простымъ розумомъ, що будь у насъ бôльше олѣю въ головахъ, то мы-бъ не тое, що нынѣ, мы заспѣвали-бъ инши, а такъ вмѣсто злуки и братерства — чорна спрацьована рука пôдôйме ся и впаде на чорне збѣджене лице свого товариша и братъ одвои долѣ стае другому вовкомъ! А хто зъ того радѣе? Нашъ противникъ! А хто вôнъ? Той, хто цѣною нашого поту и крови, хоче зажити выгôднымъ, безжурнымъ житемъ!

Мы сила братя робôтники, лишь она спить у насъ и мы самй про неи не знаемо. Мы стаемо вже упиромъ, пострахомъ для неробôвъ! на насъ дивлять ся скоса и хоть насъ беруть до роботы, бо имъ насъ треба и даютъ намъ за ту роботу кусникъ гôркого хлѣба, та мы чуемо, що мѣжь нами пропасть. Мѣжь вызискувачами а робôтниками пропасть, та за те мы чорно-рабочй зачинаемо додумувати ся, що мы братя и що побѣда лишь у просвѣтѣ и въ едности нашôй. Чимъ довша буде мѣжь нами ворожня, тымъ довшй нашй злиднѣ.

Гуртуйтесь братя! Я якъ щирый Русинъ хочу, щобъ спершу рускй робôтники лучили ся въ клюбы, а тй вже пай зъ другими народностями лучать ся въ великй клюбы. Попробуйте, а менѣ выдае ся, що коли се стане ся, то зъ того выйде крѣпкій Самсонъ, за котрымъ наша побѣда. — Тôлько менѣ трохи лячно за нашихъ рускихъ робôтниковъ, чи безъ принуки, безъ вказôвки схотять лучити ся? Ехъ... оно бы може и такъ, якъ бы мы въ краю дечого путнього набрали ся, а то нѣ! Одну темноту та нужду приволѣкли мы за собою и ажь ту капочку зъ того болота обдрапали ся и то най не буде нѣкому во гнѣвъ, таки самй гарбали зъ себе то краеве болото... — А нашй проводирѣ де? Де-жь они подѣли ся? — Адже-жь и они кость зъ кости нашои и они нѣбы до тои самои рускои родины мають зачисляти ся, адже-жь и они за грошѣ и працю робôтникôвъ пôднесенй до просвѣты, щобъ выйшовши въ люде нести высоко свѣтло правды и науки передъ нами и нашимъ очамъ, запорошенымъ фабричнымъ порохомъ, присвѣчувати, вказуючи намъ дорогу, куды и якъ йти.

Ехъ, болить мене старого серце, коли про те згадаю... Е мѣжь нашими рускими проводирами кôлькохъ, що дали бы душу свою за нашу долю, та що-жь они? — се капля въ мори. А якъ бы ихъ оттакихъ щирыхъ людей для насъ робôтникôвъ бôльше, то щобъ тодѣ? Чи мы-бъ не заворушили ся? О, ще й якъ! А може такихъ нема, то що-жь и нарѣкати? Кобы то такъ, то нѣчо-бъ й згадувати, а коли-жь ихъ е досыть! Мы-жь ихъ тыхъ проводирôвъ самй годуемо и держимо ихъ на те, щобъ они вели насъ на путь правды, коли-жь бо они лишь проводирами для себе самыхъ. Оглухли на нашу щербату долю... Имъ байдуже про насъ, лишь бы ихъ кишеня и ихъ хавка була повна, а проче, що дѣе ся вокругъ нихъ, най всѣ чорты возьмуть!... — Серце заходить жовчію, а языкъ вôдмовляе послуху, коли хоче ся про те бесѣдувати, та коли-жь бо не можна промовчати такои важнои справы. Доки-жь оно буде такъ паскудити ся? Адже-жь вже досыть тои паморокы въ якôй мы доси жили.

Мы Русины, мы самй робучй люде, намъ нема такъ дуже коли роздумувати надъ способомъ нашои лучности, бо мы горюемо въ потѣ чола на себе и на другихъ, та за те у насъ нашй священники, котрымъ мы платимо не лишь за „Господи помилуй“, але и за те, щобъ они не йдучи до тяжкои працѣ, могли роздумати и показати намъ, якъ намъ жити? То ихъ святый обовязокъ! А показують? Мало! На пальцяхъ бы ихъ почислити можна, а прочй... най не згадую. У прочихъ лишь одно на гадцѣ, якихъ бы то ужити штучокъ, щобъ зъ робôтника выдусити бôльше доходôвъ. И такй проворнй штучки удають ся — народъ вôдъ устъ своеи дѣтины вôднимае, а несе неразъ послѣдный центъ, той центъ изъ-за котрого неразъ заглядала смерть въ очи. Я не завидую нѣкому тыхъ центôвъ, а вже-жь, що заплатити треба, коли жадае ся чого вôдъ когось, тôлько-жь щобъ на тôмъ „давай“ не кôнчило ся, треба деколи сказати и „на!“ А тое „на“ мае бути проводъ для насъ робôтникôвъ, за те мае намъ бути по братерски вказане, якъ намъ жити красше, бо щобъ мы мали бути лишь падломъ, до котрого мають злѣтати ся хижй круки, то хиба нѣ, бо такои роботы допущають ся лишь люде безъ крихôтки серця. — Такъ! Абысьте знали!

Даруйте, що нынѣ такъ трохи зъ остра бесѣдую, але я вже такій зъ роду вдавъ ся, що то що на серцю, те и на устахъ, а якъ що недоговоривъ, то решта додумайте ся.

Стефанъ Хлопôвъ.

НОВИНКИ.

Приказъ арештованя шерифа Мартина.

Заразъ по мордѣ газельтоньскôмъ де тôлько невинныхъ робôтникôвъ поубивано, хотѣли сейчасъ арештовати виновникôвъ того брутального морду, та ґенералъ Gobin, котрый зъ своимъ войскомъ розтаборивъ ся коло Газельтону, не позволивъ на тое, оправдуючи свôй поступокъ тымъ, що народъ теперь дуже розъяреный и мôгъ бы кинути ся на шерифа и его помôчникôвъ и зробити собѣ самъ судъ. Теперь однакъ, коли розярене народу минуло, а робôтники безъ рôжницѣ народностей стали домагати ся на масовыхъ мітингахъ строгого покараня виновникôвъ, двохъ судіѣвъ видало приказъ приарештувати шерифа и его помôчникôвъ. Кождый зъ виновникôвъ поставивъ за себе біль 6 тысячь доляр. Якъ той судъ выпаде — побачимо, хоть знаючи якй суть амер. суды, можна напередъ предвидѣти, якъ цѣлу тоту справу осудять.

— 20. септембра с. р. вôдбувъ ся въ Pittsburg, Pa. мітингъ славянскій (безъ Полякôвъ) по причинѣ офіціяльного морду поповненого надъ спокôйными майнерами въ Lattimer, Pa. — Помѣжь иншими бесѣдниками говоривъ такожь о. Стефановичь, бувшій секретарь „Союза“. — Кореспондентъ „Амер. Р. Вѣстника“ здаючи справоздане зъ того мітингу пише, що о. Стефановичь говоривъ на „польско-русинскомъ нарѣчіи“. Видно п. кореспондентъ се оденъ зъ тыхъ людей, що кромѣ мадярского языка не знають жадного другого, а еслибъ и того не знали, мусѣлибъ хиба брехати на подобіе четвероножныхъ... Запримѣтити належить, що катеґорія панôвъ, до котрыхъ и п. кореспондентъ належить, хотяй встыдаесь руского языка и называе его згôрдно „польско-русинскимъ нарѣчіемъ“, не встыдае ся однакъ бесѣдувати всюды и писати по мадярски, жіючи рôвночасно на коштъ людей, говорячихъ именно лишь тымъ „польско-русинскимъ нарѣчіемъ“...

Зъѣздъ славяньскихъ редакторôвъ.

П. Ровнянекъ, редакторъ „Amer. Sloven. Novin“ розôславъ всѣмъ славяньскимъ редакторамъ письмо, въ котрôмъ накликуе ихъ, щобъ всѣ зъѣхали ся на вспôльну нараду до Cleveland, Ohio. Цѣлею тои нарады мало бы бути обговорене сучасного положеня славяньскихъ робôтникôвъ въ Америцѣ и мало бы уложити ся постановы, котрыхъ Славяне мали бы держати ся на будуче, щобъ выбороли собѣ яке-таке становиско помѣжь иншими неславяньскими народностями. — Пропозиція п. Ровнянка на часѣ и мы-бъ ради, щобъ той зъѣздъ вôдбувъ ся, а не розбивъ ся о вороже становиско, яке займають супротивъ себе декотрй зъ представителѣвъ славяньскихъ групъ.

Жиды а Палестина.

Жиды мали зъѣздъ въ Базилеи въ Швайцаріи и ухвалили про себе слѣдуюче: Жидôвскій народъ мае добути Палестину якъ свою вôтчину. Въ тôй цѣли жиды мають поселяти ся въ тôмъ краю якъ рôльники и промысловцѣ. Всѣ жиды въ подинокихъ краяхъ мають лучити ся въ товариства, щобъ тымъ успѣшнѣйше скрѣпляти самосвѣдомôсть и почуте жидôвскои народности. — Отъ уже и жиды зачинають ся ворушити и организовати ся, тôлько-жь знаючи ихъ погану натуру, можна напевно сумнѣвати ся о безъуспѣшности тыхъ резолюцій.

Зъ чого Канада взяла свою назву?

Ишпанцѣ прибули до Канады ще передъ Французами и глядали въ тôмъ краю за золотомъ и срѣбломъ, а понеже не знайшли того дорогого металю казали мѣжь собою „Aca Nada“, що означае: нема нѣчого. За Ишпанцями прійшли до Канады Французы, и Индіяне мешканцѣ тои краины, хотячи позбути ся непрошеныхъ гостей, говорили до нихъ: „Aca Nada“, а значѣне того слова они затямили собѣ вôдъ Ишпанцѣвъ. Французы, понимаючи ишпанску мову такъ само якъ и Индіяне гадали собѣ, що выражене „Aca Nada“ есть назва того краю и назвали его Канадою, котра то назва удержала ся до нынѣ.

Хоронивъ Богъ!

Хоронивъ насъ Русинôвъ самъ Панъ-Богъ, що мы не дали пôддурити ся нѣкому и не записали своихъ церквей айрискимъ епископамъ. А то якъ бы мы були впали на голову и щось подôбного зробили, то були бы дождали ся такои ганьбы якъ ось Словаки въ Шамокінъ, Па. Тамъ есть словацкимъ священникомъ о. Беля, прихильный робучому людови, котрый не потрафивъ танцювати пôдъ дудку айришского епископа и его дорадника польского священника, а старавъ ся лишь о добро своихъ парафіянъ, зъ котрыхъ въ лихихъ часахъ не хотѣвъ здирати податку для епископа. Епископъ за намовою польского попа выповѣвъ о. Белѣ мѣсце, та народъ, котрый своею кервавицею выставивъ церковь и парох. будынки не хотѣвъ допустити, щобъ ихъ священника нагнано безъ причины. Але епископъ, котрый мае записане на себе парохіяльный мастокъ, хоче конче на своимъ поставити и выславъ тамъ нового попа Поляка зъ чотырма полісменами. Тй вировадили попа до церкви, котрый въ асистенціи полісменôвъ вôдправивъ для нихъ Службу Божу, бо крôмъ кôлькохъ цѣкавыхъ Англикôвъ бôльше нѣхто на Богослуженю не явивъ ся. Коли польскій попъ хотѣвъ прійти ще по полудни въ недѣлю на вечѣрню, зôбраный народъ не допустивъ его до костела. Народъ страшно розъяреный проклинае ту хвилю, коли записавъ на епископа дôмъ божій, а до котрого мають право не парохіяне а полісмены. И чи не ганьба то? Хоронивъ насъ Богъ, що мѣжь нами нема чогось подôбного!

— **Читальня** им. Шевченка въ Mt. Carmel, Pa. розвивае ся чимъ разъ красше. Кождои недѣлѣ сходять ся охочй молодцѣ до церковнои галѣ и тамъ читае ся книжки [або газеты або обговорюе бѣжучй справы, а въ кôнци читальники и розвеселять ся, затягнувши свою рôдну пѣсню. До читальнѣ приступае чимъ разъ бôльше членôвъ, кождый охочо платить вкладки, за котрй недавно записали собѣ книжки и газеты зъ краю.

доѣхали нашй бѣдаки ажь до Кракова. Ту треба пересѣдати ся и куповати білеты въ дальшу дорогу. Позлазили зъ вагонôвъ до почекальнѣ. Чоловѣки познимали дѣтей, посадили дѣтвору на пôдлогу, принесли жѣнки воды, а декотрй цѣкавшй десь и молока роздобули за дорогй грошѣ. Купка хлопôвъ обступили шинокъ и попивають по келѣшку тай закусують солоными рогальками. Кôлька панкôвъ, нѣбы якйсь урядники замѣшались мѣжь народъ тай давай ганьбити послѣдными словами, що мовь то они (хлопы) лѣнюхи, неробы, волоцюги, рôдный край опускають, ѣдуть до тои Канады, де ними будуть орати якъ волами, до рукъ тачки поприковують, и [illegible] иншй небылицѣ плетуть, а народъ слухае [illegible]оенно и нѣхто нѣчого не вôдзывае ся, щобъ [illegible]кои бѣды ненапытати. Куценькій жидокъ кру[illegible]тить ся по почекальни, глядить чогось, якъ бы когось шукавъ, тай въ кôнци приступае до одного и каже:

— Слухайте, менѣ телеґрафовали зô Львова, що тамъ завернули двохъ хлопцѣвъ, покажѣть менѣ, котрй то тй батьки тыхъ хлопцѣвъ?

Знайшли ся батьки и удали ся до другои хаты на нараду зъ жидкомъ.

— Слухайте газды — почавъ жидъ. — Я знаю, що то дѣти, бо въ мене Богу дяковати самого девятеро; я знаю, що у васъ серце крае ся за вашими дѣтьми, я знаю. А яка то помôчь такй парубки! Ай вай, яка то помôчь въ Канадѣ. Я знаю, я бувъ въ Канадѣ. Де я не бувъ? Вы знаете, що жидъ всюды ѣздить за ґешефтомъ. Тамъ въ Канадѣ, то по 50 дол. платять на мѣсяць такимъ хлопцямъ якъ вашй. А вы знаете, що то 50 дол., тажь то 125 левôвъ, вы розумѣете?

— Та що-жь вже порадимо? — замѣтивъ оденъ господарь.

— Що порадимо, що порадимо? на всьо есть рада. Вы тôлько ту зложѣть грошѣ имъ на дорогу, менѣ заплатѣть дорогу до Мисловиць и по 25 за одного, а я вже ихъ такъ красно перепроваджу черезъ границю, що ажь любо. Они вже васъ не доженуть, але другимъ кораблемъ певно приѣдуть до васъ. А якъ вы менѣ будете дяковати, якъ вы мене будете згадовати. А не хочете грошей на мои руки зложити, бо вы мене не знаете, то вы пôшлѣть до нихъ грошѣ, а я вже за ними поѣду и ихъ спроваджу. Щобымъ такъ здоровъ бувъ, щобымъ такъ добрый шабасъ мавъ, якъ я ихъ не спроваджу. Вы знаете, що якъ жидъ ту штуку не зробить, то нѣхто не зробить.

— Таки правда — каже другій газда — нѣбы то хто потрафивъ бы тôлько коней краденыхъ до Россіи позаводити, якъ бы не жиды.

Рада въ раду, умовили ся остаточно пôслати зъ Гамбурга хлопцямъ грошѣ, дали жидкови адресъ до села, а вôнъ вже мавъ проче всьо залагодити.

Въ почекальни верещавъ якійсь панокъ цѣлымъ пыскомъ: „A złodzieje, a rabusie — oni do Kanady, a Ojczyznę na kogo zostawiają? To my dla nich pracujemy, piszemy książki dla ich oświaty, aż pot leje się z czoła, a oni do Kanady. Na złamanie karku, na złamanie karku! Pomarzniecie tam, zginiecie, jak rude myszy — dobrze wam tak, jak niechcecie nas słuchać — верещавъ панокъ, бо зô злостило его уперте мовчане народа, а вôнъ такъ дуже хтѣвъ выпацеквати ся — звичайно „przyjaciel ludku ruskiego!“

Покупивъ народъ білеты и пустивъ ся въ дорогу. Вôдотхнули перестрашенй люде, ѣхали вже спокôйнѣйше, думаючи, що вже нѣяка бѣда до нихъ не причепить ся. Та нема за досыть бѣды для нашого чоловѣка! Мысловицѣ чекали на нашихъ людей. — Хто-жь васъ славнй Мысловицѣ не знае? Сотки тысячь нашого народа перейшло черезъ ту прочасть, сотки тысячь нашого гроша втопило ся въ глубокихъ кишеняхъ череватыхъ Нѣмцѣвъ. И симъ разомъ, якъ звычайно, чекали тй Нѣмцѣ на еміґрантôвъ до Америки. Потягъ ставъ. Народъ выйшовъ зъ вагонôвъ и уставивъ ся въ ряды, якъ рекруты, що поприходили зъ дому, зъ куферками и тлумаками. Переглянули Нѣмцѣ пашпорты, позабирали по 100 зр. за шифкарты вôдъ дорослои особы, подавали картки и пôшли на пиво. Народъ повсѣдавъ до вагонôвъ, призначеный на безроги и на галицкй емигранти, потягъ рушивъ, та за хвилю не видко було Мысловиць. Высококультурнй Нѣмцѣ, той бутный народъ, котрый претендуе собѣ якусь историчну супремацію надъ другими народами, уважае прочй націи, а особливо Славянъ, за щось подôбного до народа, але не за народъ. Нема вже що и говорити, якъ дивлять ся грубй Нѣмцѣ на нашого мужика, що въ своей народнôй одежи вандруе въ свѣтъ. Навѣть четвертои клясы шкода для Русинôвъ. Vierzig Mann, sechs Pferde — отсе вôзъ для нашихъ людей. Але не 40 людей впаковало ся въ оденъ вôзъ, бôльше якъ пятьдесять душь залягло брудну пôдлогу, бо лавокъ не було. Потягъ гонить, якъ бы спѣшивъ ся, щобъ чимскорше навернути по другу пачку нещасливыхъ офѣръ. Горячо страшне, воды по возахъ нема. Выходкôвъ нѣгде не знайдешь. По стаціяхъ крикъ, зойкъ, бѣганина — люде бѣгають за водою и за потребою. Въ Берлинѣ, якъ годить ся въ столици державы, стоявъ потягъ кôлька годинъ. Двохъ панкôвъ почало переглядати грошѣ еміґрантôвъ. Зъ повагою и розвагою, якъ на комісарôвъ пристало, переглядали они, чи мають люде потрѣбнй сумы до Канады. Наразъ вчинивъ ся крикъ. Люде позбѣгали ся, жѣнки почали плакати. Що ся стало? Сотка чоловѣкови щезла въ рукахъ одного комісаря, тай и комісарь десь щезъ якъ камфора . . . . . Вкôнци выѣхали еміґранты зъ Берлина — недовго вже ѣхали и опинили ся въ Гамбургу. Служба аґента Карльберга кинула ся мѣжь людей и подѣливши ихъ на вôддѣлы, попровадили на нôчлѣги. Довжезный рядъ еміґрантôвъ, чоловѣки въ рôжнородныхъ одягахъ, въ кожухахъ, сердакахъ и бѣлыхъ гунькахъ, жѣнки въ грубыхъ завояхъ на головѣ, въ короткихъ спôдницяхъ, въ червоныхъ и жовтыхъ чоботахъ, порозхрѣстанй груди, чорнй, бруднй сорочки, дѣти босй, бруднй зъ грубыми черевинками — звертавъ увягу цѣкавыхъ Нѣмцѣвъ и они, хоть вже и не першій разъ бачили таку процесію, уважно приглядали ся и зъ улицѣ и зъ вôконъ домôвъ на бѣднй офѣры, выгнанй зъ рôднои землѣ. Тымко йшовъ зъ звѣшеною головою, ведучи за руку наймолодшу дѣвчинку. Розмѣстивъ ся народъ на станціи. Попринасили слугй молока, хлѣба, мяса, народъ кинувъ ся на поживу и якъ круки росхапали всьо зô стола. Вôдотхнувъ народъ, дѣти позасыпляли, чоловѣки порошептовались тихо зъ жѣнками, а купка людей окружила жидка, що щось живо росправлявъ.

— Та що будемъ такъ на сухо говорити — вôдозвавъ ся оденъ голосъ — ходѣмъ де на пиво, чоловѣкови вже горло высло по тыхъ колеяхъ.

(Дальше буде).

Вѣсти робôтничй.

— Wheeling, W. Va. Въ фабрицѣ Wheeling Steel Co. суть теперь всякй направы, по скôнченю котрыхъ зачнесь робити. 200 людей достане роботу.

— Laron, Ill. Тысячь майнерôвъ вернули до роботы за платню 64 цнт. за тону. Есть надѣя, що въ дистрѣктѣ Marshall по всѣхъ копальняхъ буде незадовго робитись.

— Sharon, Pa. Въ наслѣдокъ богато замовлень въ фабрицѣ Buhl Steel Works робить ся подвôйно.

— Connelsville, Pa. Минувшого тыждня запалено 260 коксовыхъ пецôвъ бôльше въ Trotter, въ Calumet 10, а въ Morell 100. Ту добре робить ся.

— Bellaire, O. Но всѣхъ копальняхъ на тôй околици зачалась робота 21. септем. Найважнѣйшй копальнѣ, въ котрыхъ знову робить ся суть Schick & Trumbull, Pelmont Coal Co. и Wheeling Crech копальнѣ. Копален Bellaire Steel компанiи не отворено, бо компанiя уживає въ своихъ фабрикахъ до паленя натурального ґазу, въ наслѣдокъ чого 150 робôтникôвъ мусять глядати де инде роботы.

— Scranton, Pa. Около 400 мущинъ и хлопцѣвъ, затрудненыхъ въ копальни Herdorberg N. 1. застановили роботу, бо компанiя вынаходила розмантй податки. до нихъ прилучили ся робôтники зъ копальнѣ N. 2. Всѣхъ страйкуючихъ есть 550 люда.

— Sprinkfield, Ill. Делеґаты майнерôвъ и властителѣвъ копален на вôдбутôй конференцiи згодились па однакову скалю платнѣ. Всюды прото роспочалась робота кромѣ пôвничнои части Стану Иллiнойсъ, де все ще не прiйшло до згоды.

— Stenbelville, O. Майнеры зъ Dilanvale застрайкували, бо компанiя не хотѣла узнати чоловѣка, котрого самй собѣ робôтники выбрали до вôдважованя выкопаного вугля.

— Въ Fayette County запалено въ прочихъ 900 пецахъ коксотыхъ такъ, що дымить ся въ 12,557 теперь, а лишь не палить ся въ 5,822.

— Wilkes-Barre, Pa. Дня 21. септембра вôдбулись передъ судiєю Lynch початковй дослѣды въ справѣ морду невинныхъ робôтникôвъ шерифомъ Мартинъ и его помôчниками, пôдчасъ котрыхъ були присутнй лоеры Мартинього и оскаржителѣвъ. Переслуханй були яко свѣдки не лишь самй робôтники, котрй брали участь въ тôмъ нещастнôмъ походѣ и мали щасте не впасти вôдъ стрѣльбы шерифовои, але и приватнй люде. Дослѣды выпали въ некористь шерифа и его помôчникôвъ, бо всѣ свѣдки однодушно засвѣдчили, що то мордоване людей вôдбулось безъ найменшои причины зô стороны майнерôвъ, зъ котрыхъ жаденъ не бувъ вооруженый. Захована ся шерифа и его помôчникôвъ пôсля свѣдоцтва однои панѣ було такъ небережне, що пасажиры уличныхъ каръ, котрй переѣзджали коло того мѣсця, побоювались стати офѣрою вôдваги шерифа. Въ виду такого однодушного свѣдоцтва всѣхъ свѣдкôвъ передано ту справу судови. Противъ шерифа зроблено двѣ скарги — морду и злочинного стрѣляня до людей. Шерифа и кождого зъ его виновникôвъ за порукою $6000 выпущено на волю ажь справа та прiйде передъ судъ. Поруку зложивъ Joseph A. Sinn вôдъ City Safe Deposit & Swiety компанiи фiлядельфiйскои. Здає ся, що шерифови ничь не станеся, коли компанiста певный своеи запоруки.

— Hazleton, Pa. Допєрва 23. септембра по полудни роспочались лѣкарски посмертнй оглядины убитыхъ майнерôвъ. При тôй спосôбности були знова переслуханй свѣдки. При переслухованю було присутныхъ богато лоерôвъ, котрй ставляли часто пытаня коронерови. Лоеръ австрiйского конзуляту зъ Фiлядельфiи и секретарь д-ръ Теодоровичь були також при розправѣ. Еслибъ судъ американьскiй хотѣвъ вымѣрити лишь справедливость, то бôльше якъ певно, що шерифъ Мартинъ и его помôчники мусѣлибъ бути тяжко покаранй за свôй злочинъ, якій поповнили. Лишь то бѣда, що дослѣды лѣкарскй проводить коронеръ McKee зъ Пiтсбурга. Той чоловѣкъ належить до честнои компанiи такъ званого „рингу" то есть до горстки людей, котрй мають контролю надъ адмiнiстрацiєю цѣлого мѣста, допускають ся розличныхъ неправильностей грошевыхъ и т. д. Въ виду того можна сподѣвати ся, що розважный мордъ газельтоньскiй узнасть вôнъ за „звычайный выпадокъ", якъ звычайно вмѣють судити коронеры, коли йде о шкôру могучихъ панôвъ. Въ такôмъ разѣ процесоване Мартинього не мало бы жаднои вартости.

Страйкъ въ околици газельтоньскôй майже закôнченый, бо всюды робить ся.

Войска ще не хочуть собѣ забрати зъ вôдтамъ, хотяй его не було цѣлкомъ тамъ потрѣбно.

Дня 23. септембра въ четверъ делеґаты мѣсцевыхъ робôтникôвъ вôдбули тайный мiтинґъ, на котрôмъ обговорювали теперѣшне положене ихъ.

— Washington. Выконавчiй комiтетъ товариства робôтничого „Federation of Labor", котрый вôдбувавъ свои мiтинґи въ тôмъ мѣстѣ, въ резолюцiи своѣй засудивъ поступоване шерифа Мартинього яко „брутальный мордъ" и „рѣзню" и выслухавъ органiзатора Weber-а до повѣту Luzerne, щобъ тамъ зъорганiзовавъ робôтникôвъ. Кромѣ того постановивъ списати всѣ жаданя робôтникôвъ и переслати ихъ президентови McKinley ому, щобъ конгресъ занявъ ся полагодженемъ справъ робôтничихъ.

— Не всѣ компанiсты тримають ся угоды, яка запала на конференцiи въ Columbus, O., що будуть платити по 65 цнт. за тону. Кромѣ компанiи New York & Claveland Gas Coal компанiи, котра не хотѣла пôдписати ся и пристати на жаданя такъ робôтникôвъ якъ и прочѣхъ властителѣвъ копален, заповѣли також James Jones & Sons, котрй мають свои копальнѣ коло MononghahelaCity, що вмѣсто 65 цт. будуть платити лишь 58 цнт. за тону вугля. — Радуй ся робôтнику, або стисни кулакъ и роби свое, бо бещельность компанiстôвъ не знає границь!

— Дня 20. септембра въ понедѣлокъ вôдбувъ ся въ Allegheny мiтинґъ славяньскiй въ цѣли запротестованя противъ рѣзнѣ газельтоньскои. Появилось около 500 люда, самыхъ Славянъ. То рѣшучо за мале число въ такъ важнôй справѣ тымъ бôльше, що кромѣ Пiтсбурскихъ и Аллегеньскихъ можна було бачити Славяньскихъ робôтникôвъ зъ McMeesport, Braddock, Duquesne и другихъ околиць. По 6 промовахъ въ словацкôмъ, кроацкôмъ, рускôмъ, чеськôмъ и хорвацкôмъ языкахъ були наконець принятй резолюцiи, въ котрыхъ запротестовано противъ зброднѣ поповненои шерифомъ Мартиномъ, выражено спôвчуте позôсталымъ вдовамъ и сиротамъ и зажадано скорого потягненя до вôдвѣчательности шерифа и его помôчникôвъ. Кромѣ того установлено комiтетъ, котрый мавъ бы заняти ся збôркою гроша на процесъ шерифа и запомогу позôсталымъ вдовамъ и сиротамъ.

ВСЯЧИНА.

ДЕ БЛИЗШЕ ДО НЕБА.

Найблизше до неба зъ Исляндiи и Панарiи, бо на обохъ тыхъ островахъ нема анѣ вязницѣ анѣ злодѣѣвъ. Въ Исляндiи якъ кажуть, за тысячь рокôвъ лучило ся лишь два случаѣ крадежи и однои зъ нихъ допустивъ ся якiйсь чоловѣкъ зъ нужды. Укравъ вôнъ вôвцю зъ пасовиска. Виновника укарали въ той способъ, що его спôвгорожане обдаровали его цѣлымъ стадомъ овець. Розумѣеся, що зъ того часу живъ вже честно.

ЖЕНЩИНЫ РОБÔТНИЦѢ.

На конгресѣ соцiяльно-демократичнои партiи въ Нѣмеччинѣ Кляра Зеткiнъ подала такй статистичнй дани:

Въ р. 1882 на 25 милiонôвъ женщинъ 5½ милiон. затрудненыхъ було въ фабрикахъ т. е. що одна четверта часть всѣхъ жѣнокъ не могла выжививти ся помѣжь родиною. Вôдъ р. 1882 до 1895 число жѣнокъ затрудненыхъ въ фабрикахъ взросло о 8 проц. а число мужчинъ зменшило ся о 4 проц.

ОЩАДНОСТЬ У ДѢТЕЙ.

Въ Бельгiи звертають педагоги мѣжь иншимъ и на тое увагу, щобъ въ дѣтяхъ защепити потягъ до ощадности. Дѣти, що ходять до публичныхъ школъ въ Брукселѣ, обовязанй суть въ дорозѣ до школы збирати по улицяхъ мѣста розличнй непотрѣбнй вôдпадки, предметы безъ вартости и тое вôддавати учителеви. — Въ часѣ вôдъ сѣчня до жовтня 1896 р. отже въ протягу 8 мѣсяцѣвъ зôбрано такихъ предметôвъ 3½ тысяча кiльограмôвъ. Зъ продажи тыхъ рѣчей, зъодягнули до 500 убогихъ дѣтей, 90 недужихъ выслали для вôддыху на села, а позôсталу суму роздано мѣсцевымъ хорымъ.

— Хто бы знавъ, де находить ся Дмитро Павлякъ, зъ села Перегримка, пов. Ясло, най дасть знати а за тое достане нагороду. Передъ 5 роками мешкавъ въ Майфильдъ и вôдъ того часу нема о нѣмъ жаднои вѣсти. — Листъ прошу писати на адресу:

Seman Dragan
Mayfield, Pa.
Lack. Co.

Де-що цѣкавого.

— Найбôльшй мѣста на свѣтѣ суть Льондонъ 4,433,018 мешканцѣвъ. Великiй Ню-Йоркъ 3,294,865 меш. Парижь 2,511,955 меш. и Берлинъ безъ предмѣстъ 1,715,000 меш. Домôвъ въ Льондонѣ есть 600,000, въ В. Ню Йорку 167,000, въ Парижи 100,000, въ Берлинѣ 23,307.

— Въ Пiтсбургу и Allegheny есть 535 лѣкарôвъ. Оденъ лѣкарь припадає на около 950 осôбъ. Трохи за богато.

— Въ W. Virgini-и двое молодыхъ недавно тому брали шлюбъ въ трикотахъ.

— Въ Arizon-ѣ есть такъ богато дикихъ коней, що мешканцѣ не могуть собѣ зъ ними рады дати.

— Въ Hackeusack, N. J, знайшли на однôмъ гробѣ пса, расы найфундлянской, котрый зъ туги за своимъ паномъ згинувъ тамъ.

— Лишь 73,700 позволень ѣздити на байсиклю, выдавъ зарядъ мѣста Пiтсбурга.

— Якiйсь статистикъ вычисливъ, що вôдъ початку свѣта до теперь вмерло людей 66,626,842,387,075,266. Ну, ну.

— Якъ прийде слабость на недбалого чоловѣка, котрый не хотѣвъ записати ся до братства и „Р. Н. Союза", то мусить зъѣсти и выдати, що защадивъ. И знову нема ничь. Вступайте до Р. Н. Союза!

— „Свободу" запишѣтъ собѣ!

— Въ Америцѣ выходить 23,700 газетъ, розумiє ся, мѣжь ними зарахована „Свобода".

— Кождый повиненъ ю мати!!!

СМѢХЪ И ПРАВДА.

ПОМÔЧЬ СВЯТЫХЪ.

Передъ корчмою ждавъ на свого пяного газду привязаный кôнь. Коли пяный хотѣвъ всѣсти на коня та не мôгъ, сказавъ: „Святый Петре, поможи ми" и пôдскочивъ. але заразъ впавъ назадъ. „Ей, ты бо слабый", каже, „святый Павле помагай ми. "И знову пробувавъ всѣсти на коня, але знову впавъ назадъ. „И ты ничь неможешь" говорить. „Всѣ святй помагайте" и скочивъ на коня, але такъ скоро, що впавъ на другу сторону коня. „Та бо не всѣ наразъ, а лишь по одному" злоститъ ся пяный въ болотѣ пôдъ конемъ.

Перша: — Но, якъ той мôй старый въ ночи храпить, то вже анѣ вытримати!

Друга: Та мôй такъ само, але знаю си порадити. Якъ но зачне „корыта стругати", привязую му маленьку гармонiйку пôдъ нôсъ и черезъ цѣлу нôчь маю красну музыку.

— Знаєте що кумо, мôй чоловѣкъ такiй якъ годинникъ.

— Чи такiй точный?

— Точный не дуже, але бе!

— Если редакцiя „Свободы" пôшле 10 Русинамъ газету за рôчною предплатою 2 дол. а за цѣлый той часъ не достане вôдъ жадного анѣ зломаного цента, то кôлько редакцiя може мати зарôбку?

Хто вôдповѣсть на тото пытане достане „Свободу" на цѣлый рôкъ за два паперовй доляры.

ЗАПЛАТИЛИ ЗА „СВОБОДУ" ВЪ МѢС. СЕПТЕМБ.:

YONKERS, N. Y.	
Фуртакъ Констан.	$2.00
OSCEOLA MILLS, PA.	
О. Попо въ Констан.	1.00
MT. CARMEL, PA.	
Трохановскiй Григорiй	2.00
NEW YORK, N. Y.	
Салей Д.	1.00
Броверъ Иванъ	2.00
TRAUGER, PA.	
Фарнякъ Ив.	1.00
SHAMOKIN, PA.	
Горощакъ Кондратъ	2.00
Гресь Иванъ	1.00
Чесля Василь	0.25
Дзембелякъ Тымко	1.00
Тиханьскiй Микита	1.00
Иелякъ Максимъ	2.00
Барна Трифонъ	1.00
Карлякъ Дмитро	2.00
Дубець Андрей	2.00
MAYFIELD, PA.	
Климашь Илько	2.00
Данило Петро	0.50
Шляпта Ал.	2.00
Дзвôнчикъ Гр.	2.00
Федоровскiй Семанъ	2.00
Иваникъ Андр.	1.00
Оленичь Стеф	1.00
Смерекъ Ив.	0.50
Дзвôнчикъ Сидоръ	1.50
OLYPHANT, PA.	
Осенякъ Iосифъ	2.00
Свала Кузьма	2.00

За „Свободу" належи заплатити!

…ой переходъ на православіє.

(Дальше).

Однакъ псаломщикъ невтерпѣвъ и сказавъ протоерею, що видѣвъ якогось пана, котрый пôшовъ до церкви. Протоерей выбѣгъ сей часъ на двѣръ а побачивши мене не знавъ хто я и бувъ бы ся вернувъ назадъ до хаты, если бы я бувъ не вернувъ назадъ и не встрѣтивъ ся око въ око зъ прот. котрому заразъ представивъ-емъ ся и сей часъ запровадивъ вôнъ мене передъ часомъ до епископа. Туть я змѣшавъ ся, побачивши епископа, котрый сидѣвъ въ крѣслѣ за столомъ. Я и недивуюсь самъ собѣ, що я змѣшавъ ся, бо то було для мене, щось незвычайного говорити зъ такимъ достойникомъ. Епископъ побачивши мене, вставъ, поблагословивъ и просивъ сѣдати. — Я отжежь мало помалу освоивъ ся и старавъ-емъ ся зробити певнымъ себе, якъ епископъ щось говоривъ зъ протоереемъ, кидаючи зъ укоса окомъ на мене. Наразъ запытуе мене:

— Отжежь вы приѣхали видѣть звера сибирскаго?

Я змѣшаный поновно такимъ наглымъ и дивнымъ пытанемъ кажу: такъ. Але сей часъ поправляю ся и кажу, що я вже видѣвъ православного епископа въ Чернôвцяхъ и также зъ нимъ говоривъ.

— Отжежь вы приѣхали тутъ яко кореспондентъ вашой калакутской газеты „Свободы?“

— Нѣтъ ваше прео. я… я… я… при… — тутъ вмѣшуе ся протоерей и каже:

— А нєтъ, онъ приехалъ просить ваше пре. о помѣщеніє, я знаю харашо его положеніє, что онъ неможетъ удержатьса при уніятахъ и я етого чоловека знаю харашо! Обзнакомленъ онъ зъ нотнымъ пѣніємъ, я даже слишалъ его хоръ, о прекрасно спѣваетъ!

— Гмъ… — каже епископъ — а какое место вы бы хатѣли.

— Якое не будь ваше пре.

— Харашо, сколько имѣєте жаломаня?

— Отъ, кажу: Маю малу пенсійку, ледво що выжію, а я хотѣвъ бы теперь, щось доброго, забезпеченого мати.

— Чтоже, я не могу давать уніятамъ мѣста, бо я имею много своихъ православныхъ людей.

— Такъ я знаю ваше пре. однакъ я прошу може для мене знайдете яке мѣсце а я буду щиро працювати….

— Такъ значить ся вы хатите перейти на православіе?

— Такъ!

— Ето харашо! але мы только принимаемъ людей зъ убѣдженія, котрѝ хатять перейти на православіе.

— Знаю ваше преосв. и власне есмь уніятомъ, але зъ убѣжденія православнимъ и для того удаюсь пôдъ вашь покровъ.

— Харашо, пасматрю, будемъ искать.

— Да, да, каже протоерей, возьмемъ ваше прео. его въ …ску, а звертаючись до мене каже: Сматри, если будешь пильно працевалъ, немыльно ждеть тебя каріера.

— Благодарю, кажу я.

— Какъ же ета газета „Свобода“ стоитъ у васъ? — каже епископъ — знаете госп. что не люблю етой газеты, я лучше любю „А. Р. Вѣстнѣкъ“, ета газета очень добра для народа.

— Такъ ваше преосв. А. Р. Вѣстникъ есть омного лучшій для народа — и гадаю собѣ — та чимъ же туманити людей, якъ не глупыми газетами ты хочешь, прецѣнь ты вôдъ того, а що доброго и пожиточного для народа, то ты тое вôдкидаешь.

— Да, бо етой „А. Р. В.“ никогда въ економическіи справы не мѣшаеть ся, его обходять лишь церковніи справы, что днесь для народа здѣсь въ Америкѣ конечно нужно для захованя русскаво языка. Хотяй онъ пишетъ какъ зъумашедшій какимъ то языкомъ, однакъ скорѣе можетъ подержать русскую народовость — такъ, — а что ся тычить „Свободы“ ета газета хапаеть ся именно социалистичныхъ средствъ и хатѣтъ збурить все ето, безъ чого канечно народъ обойтись не можетъ! Да, да, ето не нравить ся менѣ!

— Такъ ваше преосв., я признаю, що для народа конечно потребно есть знати справы суспôльнѝ и економічнѝ, хочу казати народъ повиненъ мати бôльше газетъ церковно-політичныхъ и знаю, що то едино спасеніе народа нашого и захованє руского языка и св. обряду. Я самъ „Свободы“ не люблю, понеже ей редагують люде образованѝ и якъ то кажуть не свѣтски, однакъ глупо выглядае.

— Да, госп. ето искренно! Етой еґомосць Д. что то выробляетъ и скачетъ и хатѣлъ бы зъесть всѣхъ насъ, однакъ что то замалый такъ слышалъ я что то не видной чоловѣкъ?!

— Га, га, га! Єто вѣрно, что тая особка нѣчово намъ не зашкодить — каже протоерей. — Онъ рветъ ся до всего, хатѣлъ бы збурить православіе, царя проклинаеть, однымъ словомъ, что русское ненавидить, а хатѣлъ бы збудовати здѣсь сей часъ свою Украину.

— Но, або ето, каже епископъ: Всегда называютъ насъ „шизматыками“, вѣдь онъ не понимаеть етого слова. Слово „шизматикъ“ значить столько что „раскольникъ“ отлучившій ся одъ церкви. Примѣромъ въ р. кат. церкви „раскольники“ Кальвины, Лютры и т. д. значить ся „шизматикъ“. Такъ и въ гр. правосл. суть примѣромъ уніяты и иншѝ.

— Е, обчомъ то говорить. Ето звѣстно, что унія неудержить ся — каже протоерей. Народъ съ кождымъ днемъ присоединяеть ся къ св. православію, а о такихъ какъ „ксендзъ“ Д. мы не трощимъ ся, даже и не нужно намъ такихъ!

— Но да конечно! — вôдповѣдае епископъ и дальше пытае:

— Что тамъ дѣлаетъ д-ръ М. въ Ша…. какъ онъ жіетъ и зъ чего жіетъ, а головно знать чимъ занимаеть ся?

Мене розумѣєсь въ задивъ впровадило таке пытане и я сейчасъ пôзнавъ, що епископъ лисомъ пôдшитый, бо якже-жь мôгъ сей чоловѣкъ ставити таке дивне пытане? Коли знаю дуже добре о тôмъ, що тѝ оба люде часто переписувались зъ собою и не було сумнѣву, що епископъ знавъ добре хто е мôй товаришь, тôлько здаесь хотѣвъ мене екзаминовати зъ якойсь причины. Отже-жь заскоченый такимъ пытанемъ осторожно вôдповѣдаю:

— О скôлько я знаю, то д-ръ М. всегда пише до „Историческаго Вѣстника“ и иншихъ поважнѣйшихъ газетъ російскихъ и зъ того жіє.

— А что-же онъ пишетъ, цѣкавое знать?

— А отъ теперь мае на укôнченю розправу пôдъ заголовкомъ: „Заокеанская Русь“, кажу я, а еще и иншѝ кавалки пише. А що до его житя, тое мене мало що обходить.

— Гмъ… — мрукнувъ епископъ. А я дальше кажу:

— Власне вôнъ теперь есть тутъ и буде певно видѣтись зъ Вашимъ Преосв. завтра.

— Харашо!

(Дальше буде).

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкарь. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лѣкаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрой выробляють ся дуже добри и помочни лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литевски, по польски и по англійски. — На цѣлôй околици знають добре Шлюпаса!

J. LIACHOWICZ

(І. Ляховичъ)

425 Shamokin st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегарковъ выконуе точно, таньо и въ короткôмъ часѣ и за направу гваранту́е. — Мае на складѣ великій выбôръ зигарковъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантуе.

Обручки слюбни, якъ хто купуе достае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣннѝ зеґары дае на выплатъ.

Руска бучерня.

— Russian Meat Market —

OLYPHANT, PA.

КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Гей рускѝ господинѣ, чи не перестанете вы вже разъ купувати у чужихъ? Та по що тягати ся за чужими, коли у свого Русина такъ само всего достати можна. А отъ погляньте! Тажь въ Олифантѣ есть вашь рускій бучеръ Кузьма Свала. Мае вôнъ свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально. Ану-жь зайдѣть до него и попробуйте вôдъ него куповати мясо, а певно не пожалуєте!

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER

421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.

Хочешь мати красну фотографію, вѣрный портретъ, зайди до того фотографа. Вертаешь зô слюбу зайди зъ жѣнкою до него, дай ся здняти, а будешь мавъ на цѣле житє памятку. Маешь ладну дитинку дай фотографовати у него, а будешь мати красный образъ. Єсть у Васъ братство, най зайде до того фотографа, а вôнъ Вамъ зробить фотографіи и портреты, яки хочете. — У него рôжнородни фотографіи и портреты можна замовити и то по дуже умѣркованой цѣнѣ. — За роботу гварантуе.

Юліянъ Копыстяньскій

(Julian Kopyscianski)

420. W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшѝ напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалѝ, цигара дуже добрѝ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.

О. МУРДЗА и БРАТЪ.

Сторъ заосмотреный въ найлѣпшѝ товары, спроваджованѝ впростъ зъ найперших складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае также одяги майнерскѝ и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечнє.

Свой до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

Гаврінлъ Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку.

Братя! замовляйте у свого!

Ike Goldschmidt

Clotheir, Tailor & Hatter

25 & 27 N. Oak str.
Mt. CARMEL, PA.

— Заложеный 1880 р. —

МАЕ РÔЖНОГО РОДА НАЙЛѢПШѝ УБРАНЯ, КАПЕЛЮХИ и др.

Также робить на замовлене.

ПОСЫЛАЕ ГРОШѢ ДО ВСѢХЪ ЧАСТЕЙ СВѢТА на money order, або черезъ найлѣпшѝ банки.

ТРИМЕ АГЕНЦІЮ АССЕКУРАЦІЙНУ ВÔДЪ ОГНЮ И НА ЖИТЕ ПО НАЙТАНШÔЙ ЦѢНѢ.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.

TROMETTERS'

(Тромейтеръ)

Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.

Снѣданя, Обѣды, Вечери.

Въ кождôмъ часѣ можна достати такъ горячѝ якъ и зимнѝ перекуски. Потравы прилагодженѝ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.

Осôбнѝ покоѣ для родинъ. — Найлучшѝ вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливѝ напитки. Цѣна дуже мала.

Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.

Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA

(POSTMASTER)

Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCESIOR.

Всякѝ потрѣбнѝ рѣчи до житя, якъ також убраня майнерскѝ и звычайнѝ можна купити.

Посылае також грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, таньо и беспечно.

Продае шіфкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного предсѣдателя „Союза“.

LAUER BREWING CO.

въ **READING**, PA

ЗАЛОЖЕНЫЙ **1866** року. — Выробляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO.“ есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и тои самои доброты и пріємного смаку и есть спорядженe пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Выробляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнѝ родины повиннѝ замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви нехай ся зверне до найсолѣднійшого и найлѣпшого

Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, илитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтари, хресты, хоругвы, книги церковнѝ и взагалѣ всякѝ рѣчи потрѣбнѝ до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкôнченѝ стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаесь лишь за попереднымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:

„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ“ въ Самборѣ,

AUSTRIA, GALICIA.

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ „Свободы“

Ю. Щипчика и Г. Трохановского.

въ Mt. Carmel, Pa

Въ кождôй хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и теляче и вепрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — маете своихъ!

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ въ ОЛИФАНТѢ ПА

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты.

Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнѝ товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашѝ ґаздынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

Читайте и уважайте.

Станъ и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и розличнѝ другѝ, робленѝ зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство!

Спеціяльно выробляють ся желѣзнѝ плоты, и обгородженя надгробникôвъ.

J. B. Zimmerman

Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

R. H. Morgan

23 North Main Str.
SHENANDOAH, Pa.

Выробляе фаны, пасы, шапки и вôдзнаки для Братствъ. Пишѣть по цѣнники и по пробу.

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ

Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякѝ хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

J. BOBKOWSKI

ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Выпаймае также керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

СВÔЙ ДО СВОГО!

Єфремъ Лучковецъ.

E. INDEPENDENCE near VINE STR
въ Шамокінъ, Па.

— РУСКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенькій тамъ готель зô всякими выгодами. Пиво, вино, віска, темперъ и другѝ напоѣ все свѣжѝ и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна и солідна. Склянки великѝ и малѝ пôсля вподобы.

Людо! Вже часъ покинути чужихъ, а пора вже себе самыхъ пôдпомагати.

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.